

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)

НЗ4

Друкується відповідно до Наказу по університету № 180-Н від 10 вересня 2024 року.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Каченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в.о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник матеріалів
НЗ4 X Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. – 1127 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-478-9

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа», «Економіка», «Комп'ютерні науки», «Маркетинг», «Менеджмент», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і оподаткування», «Освітні, педагогічні науки», «Особистий розвиток і лідерство», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Підприємництво та торгівля», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Туризм і рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи»

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-478-9

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

*С. О. Ільницький, спеціальність Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок, група ФК м-21*

*Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, професор кафедри
фінансів та банківської справи*

Полтавський університет економіки і торгівлі

Турбулентність конкурентного середовища під впливом військових дій в Україні створюють значні виклики для вітчизняних підприємств, вимагаючи від них високого рівня адаптивності та оперативного реагування на зміни. Численні руйнування та фізичне знищення інфраструктури, порушення логістики, втрата ринків збуту та зміна споживчих пріоритетів клієнтів змушують підприємства шукати нові рішення для забезпечення безперервності своєї діяльності. Отже, логічним, на нашу думку, є переосмислення ролі конкурентоспроможності бізнесу з виключно площини «виживання» до площини «виживання та адаптація» та удосконалення методики її аналізу.

Під системою адаптивного управління фінансовим станом підприємства колектив авторів Кондратенко Н. О., Новікова М. М., Спасів Н. Я. розуміють «сукупність дій, методів та інструментів, що здатні забезпечити фінансову стійкість господарюючому суб'єкту та знайти можливість пристосовуватися до змін зовнішнього середовища задля пошуку найефективніших варіантів ухвалення та виконання відповідних управлінських рішень» [3, с. 81].

Враховуючи результати аналізу наукових напрацювань з зазначеної проблематики [1–4], вважаємо, що адаптація системи управління фінансовим станом підприємства в умовах війни полягає в постійному моніторингу, швидкій реакції на загрози, гнучкості в управлінні ресурсами та реалізації стратегічних заходів для збереження стабільності та конкурентоспроможності в надзвичайних умовах. Ключовими аспектами такої адаптації є:

- оперативне реагування на зміни: підприємства повинні швидко реагувати на непередбачувані обставини, такі як порушення ланцюгів постачання, знищення виробничих потужнос-

тей або зміни ринкових умов. Це вимагає постійного моніторингу фінансового стану та швидкого прийняття рішень;

- аналіз ризиків: війна значно підвищує рівень фінансових, економічних, політичних та операційних ризиків, необхідно впроваджувати нові інструменти оцінки та мінімізації ризиків, пов'язаних з інфляцією, коливаннями валютного курсу, збоями у постачанні та змінами споживчого попиту;

- фінансова стійкість: збереження ліквідності стає критично важливим для продовження діяльності, підприємства повинні переглянути свої фінансові резерви, забезпечити доступ до додаткових джерел фінансування та адаптувати свої кредитні стратегії;

- оптимізація витрат: в умовах війни важливо оптимізувати всі витрати, зберігаючи критично важливі бізнес-процеси та мінімізуючи витрати на менш пріоритетні напрями. Це може включати скорочення персоналу, зменшення операційних витрат і переорієнтацію на критично необхідні товари та послуги;

- диверсифікація діяльності: адаптація також може включати розширення або зміну напрямів діяльності для зменшення залежності від конкретних ринків або постачальників, які можуть постраждати через воєнні дії. Це підвищує стійкість підприємства до зовнішніх шоків;

- забезпечення безпеки: фінансовий менеджмент має враховувати фізичну безпеку підприємства, його активів і персоналу. Це включає в себе інвестиції в заходи безпеки, страхування ризиків, пов'язаних з воєнними діями, та евакуацію виробничих потужностей;

- стратегічне планування: адаптація вимагає переосмислення довгострокових стратегічних планів. Підприємства повинні враховувати нові реалії ринку, потенційні сценарії розвитку війни та післявоєнної економіки;

- гнучкість систем управління: система управління фінансами має бути здатна до швидкої трансформації. Це включає впровадження нових технологій, автоматизацію процесів, що дозволяє швидко змінювати фінансові стратегії у відповідь на зміну ситуації;

– комунікація з партнерами та інвесторами: важливо підтримувати прозорість у відносинах з інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами. Надання реалістичних прогнозів та звітності сприяє збереженню довіри та підтримки;

– державна підтримка та залучення грантів: використання доступних програм державної підтримки та міжнародних грантів допомагає стабілізувати фінансовий стан і зменшити фінансові втрати.

Отже, система фінансового менеджменту підприємства повинна бути спроможна не тільки забезпечити ефективне формування та використання фінансових ресурсів, необхідний рівень фінансової стійкості та платоспроможності, але й бути адаптованою до змін умов зовнішнього середовища.

Список використаних джерел

1. Євчук Л. А. Конкуренентоспроможність і стійкість підприємства та фактори їх формування. *Ольвійський форум – 2024: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Економічні науки. Геодезія, землеустрій, кадастр: сучасні тенденції розвитку* : зб. тез до XXI Міжнар. наук. конф. 20–23 черв. 2024 р., м. Миколаїв. С. 102–106 [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/frvgvv>.
2. Єфремова А. О., Сидоренко-Мельник Г. М. Ключові вектори трансформації фінансового менеджменту підприємств в умовах війни [Електронний ресурс]. *Наука і молодь у XXI сторіччі : зб. тез доп. Всеукраїнської молодіжної наук.-практ. інтернет-конфер.* (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). Полтава: ПУЕТ, 2023. С. 1042–1044. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13354>.
3. Кондратенко Н. О., Новікова М. М., Спасів Н. Я. Розвиток системи адаптивного управління фінансовими ресурсами підприємства [Електронний ресурс]. *Проблеми економіки*. 2021. № 1 (47). С. 78–84. URL: <http://surl.li/mervzz>.
4. Прохорова В. В. Теоретичне підґрунтя управління фінансово-економічною діяльністю підприємства на основі адаптивно-реноваційного підходу. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2022. № 33. С. 121–128.
5. Дмитрієв В. М., Пономаренко А. Р., Яріш О. В. Управління фінансовими результатами машинобудівного підприємства як напрям підвищення його конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. *Наука і молодь у XXI сторіччі : зб. тез доп. IV Міжнар. молодіжної наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Полтава, 30 листопада 2018 року). С. 342–345. URL: <http://surl.li/wakvhd>.

Ільницький С. О., Педченко Н. С. Адаптивне управління фінансовим станом підприємства як фактор забезпечення його конкурентоспроможності	948
Ісак Е. Ю., Чуй І. Р. Процес автоматичного відшкодування ПДВ та його сучасні проблеми	951
Капітанець В. В., Соколова А. М. Система страхування від воєнних ризиків	953
Кильник В. В., Прохоренко О. Ю. Сучасний стан банківського кредитування в Україні	956
Кліпацька А. Ю., Ткачук Н. М. Проблеми капіталізації банківських установ та шляхи їх подолання	958
Козак В. О., Борисюк О. В. Особливості розвитку страхового ринку в умовах військового стану	960
Коржук В. В., Ткачук Н. М. Криптовалюта в сучасній грошовій системі та економіці держави	963
Лащук Т. Р., Ткачук Н. М. Управління портфелем цінних паперів банку: проблеми та перспективи	966
Літвіченко Ю. В., Виговський Д. Л. Фінансово-економічні методи протидії фінансуванню тероризму	969
Мазур А. В., Власюк Н. І. Проблеми та напрями реформування митної справи в Україні	972
Машталяр О. В., Ткачук Н. М. Банківський сектор України в сучасних умовах розвитку	974
Машталяр О. В., Синчак В. П. Фондовий ринок та його практичне значення	977

Наукове видання

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 65,5.
Зам. № 380/2249.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.89